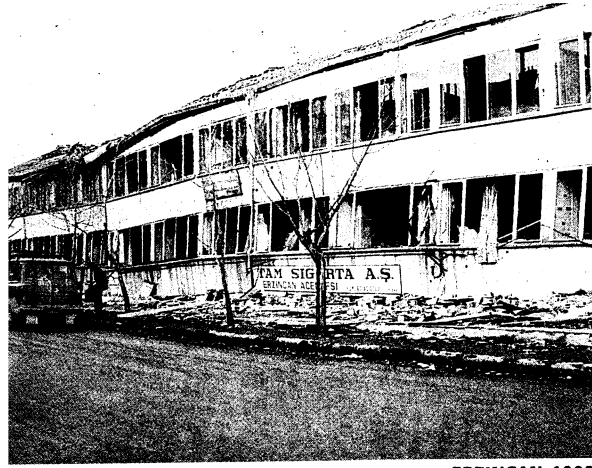

ERZİNCAN 1992

TEKNOLOJİK AFETLERİN FAALİYETLERİ GSMH'NİN 1'İNİ OLUŞTURUYOR

12'si deprem kuşağında yer alan zemin, deprem, su taşkını, çığ, yangın, heyelan, sel v.b. doğal afetlerin meydana getirdiği nedeniyle uğradığı ekonomik kayıpların buluyor.

Her yıl 4500-5000 konut en zarar görüyor. Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nce 1995 yılı fiyatlarıyla 1 milyar 700 milyon TL'ye mal olduğundan ıllık sadece afetlerden etkilenenlerin yapımı için gereken tutar 3-3,5 olarak belirlendi.

Gayri Safi Milli Hasıla ile oranında her yıl yüzde 1 oranına ulaşılıyor. 1995 yılı cari fiyatlarıyla 308.034.385,5 TL. olan GSMH'nin yüzde 1'i yani, 1 oranında afet zararı ortaya çıkıyor. Bu rakamlar bir yıl içerisinde oluşan afetlere ilişkin olup, Erzurum büyük afetler bu tutarlara dahil.

Çıkarılan afet zararlarının önlenmesi, arazi hazırlık ve afet öncesi eğitimlerine büyük önem verilmekte olup, afet ölçüsünde afetten zarar görenlerin yeniden yapımı veya onarımını sürdürüyor.

Ancak (1994 yılı fiyatlarıyla yılda) 5 trilyon gerektiren bir bütçeye ulaşılmadığı için her geçen gün yapılmı gereken konut sayısı artıyor. Daha önceki yıllardan bir sonraki yıla devreden konut borçları ile yapılan konutların büyük kısmının alt yapılarının da Afet İşlerince yapıldığı dikkate alındığında, yapılan işlerin kapasitesi ortaya çıkıyor.

1995'in ilk 6 ayında Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün yatırım miktarı sadece 54 milyar iken çeşitli afetlerden dolayı daha önceki yıllardan kalan 31500 konut borcunun parasal boyutu 22 trilyonu aşmaktadır.

Doğal Afetlerin oldukça yoğun olduğu bu yılda, gerek önleme gerekse hasarların tazmin edilebilmesi açısından, Bakanlığın parasal kaynaklarının süratle artırılması ve fon desteğinin sağlanması gerekmektedir.

"AFETLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ" KURULUYOR

Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından illerde afet hizmetleri yürütecek "Afetler Şube Müdürlüğü" kuruluyor.

Afet hizmetlerinin yoğunluğu ve önemi dikkate alınarak kurulması planlanan "Afetler Şube Müdürlüğü" müstakil bir müdürlük olarak hizmet verecek.

"Afetler Şube Müdürlüğü" tüm illerdeki Bayındırlık ve İskan Müdürlüklerinde sadece Afet İşleri Genel Müdürlüğü iş ve işlemlerini yapmak üzere oluşturulacak.

Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bu konudaki gerekli şema değişikliği yapılmaya başlandı; kurulacak Şube Müdürlüğüne mevcut müdürlük kadroları kullanılacak.

AFET HİZMETLERİ BİLGİSAYARLA YÜRÜTÜLECEK

Afet İşleri Genel Müdürlüğü çalışmalarında bilgisayarın azami ölçüde yararlanmayı hedefliyor.

Kuruluş ve ana hizmet konusu tabii afetler olması nedeniyle tasarruf tedbirleri genelgesi dışında tutulan Afet İşleri Genel Müdürlüğü afet Hizmetlerini bilgisayarla yürütecek.

Afet İşleri Genel Müdürlüğü geçmiş ve muhtemel tabii afetlerle ilgili işlemlerin hızla yerine getirilmesi açısından bilgisayarın hızlanmasından yararlanmayı amaçlıyor.

Çalışma alanına giren konularda ön hazırlıkların yapılması belli kayıtların düzenli olarak tutulması ve ilgililere ulaştırılması için Bilgisayar sistemine geçmeyi planlayan Afet İşleri Genel Müdürlüğü bu işlerle görevli çeşitli

birimlerde kullanılmak üzere yaklaşık maliyeti 1 milyar 500 milyon lira olan 8 adet bilgisayar almayı programlıyor.

Afet İşleri Genel Müdürlüğü tarafından bilgisayarın yanısıra 11 adet-printer, 9 adet kesintisiz güç kaynağı ile 1 adet slayt projeksiyon makinesi ve 1 adet PC'nin alınması da düşünülüyor.

Afet hizmetlerinin bilgisayarla yürütülmesi; afet önleyici planlama bakımından gerekli olan verilerin derlenip tasnif edilmesi, geçmiş afetlerde yapılanların envanteri, afet bölgeleri haritaları, afetzedelere yapılan yardımlar ve bunların tahsillerinin kişi başına takibi, yatırım programlarının takibi, prefabrik konut üreten fabrikaların üretim-stok ve montaj hareketlerinin takibi, personel ve özlük hakları gibi hizmetlerin verimli şekilde ve kontrolü açısından yararlar sağlayacak.

AFET İŞLERİ YATIRIMLARINDA HEDEFE ULAŞILDI

1995 yılı ödeneği 81.096 milyar TL. -olarak öngörülen Afet İşleri Genel Müdürlüğü yılın ilk 7 ayında 64.120 milyar TL.'lik yatırım gerçekleştirdi.

Afet İşleri Genel Müdürlüğü, çeşitli kaynaklardan ayrılan bu ödenekle son 5 yılın en yüksek gerçekleşme oranına ulaşmasına karşın; daha önceki yıllardan devreden ve birikmiş durumda olan afet konutu borcunu tamamen kapatamıyor.

Halen Hak sahiplerinde olan 31.500 konut günümüz fiyatlarıyla 3-4 trilyonluk bir maliyet gerektiriyor.

Ayrılan ödenekleri maksimum verimlilik sağlayacak şekilde kullanmaya çalışan Afet İşleri Genel Müdürlüğü tüm sorunlara rağmen 1995 yılı içinde ulaştığı yatırım gerçekleştirme oranıyla 1990 yılından bugüne kaydedilen en yüksek gerçekleştirme oranına ulaşmış bulunuyor.

Söz konusu Genel Müdürlüğün son 5 yıllık yatırım gerçekleştirme oranları şöyle;

Yıllar	Temmuz ayı sonu itibarıyla yatırım gerçekleştirme oranı
1990	31,84
1991	30,30
1992	44,41
1993	35,71
1994	51,98
1995	79,12

UZAKTAN ALGILAMA VE COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ PROJESİ

Ülkemizin temel coğrafi kaynaklarının korunması ve değerlendirilmesi değişimin izlenmesi, planlaması, yönetimi ve bu kaynaklar üzerindeki ekonomik ve sosyal gelişmelerin çevre boyutlarında, bilgi teknolojisinin kullanılması amacıyla yeni bir proje başlatıldı.

Uzaktan algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi (UCP) adı verilen projeye, Bayındırlık

ve İskan Bakanlığı kuruluşları arasında hızlı bilgi ve emek paylaşımı yapabilecek.

Ülke boyutunda bir devlet projesine dönüştürülmesi amaçlanan Sistem ile, yatırımların ne zaman, nasıl ve nerede yapılacağı ve ülke düzeyine dağılımı konusunda karar vericilerin gerek duyacakları analitik çalışmalar ve fiziksel belgelerin elde edilmesiyle Türkiye Coğrafyasının mekansal boyutları da kısa sürede incelenip, planlamasının yapılması olanağına kavuşulacak. Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Koordinatörlüğünde projenin altyapısını oluşturmak amacıyla Koordinasyon Uygulama Planı Toplantıları sürdürülüyor.

Proje ile gerçekleştirilecek işler;
- Türkiye Coğrafi Kaynakları için Mekansal Analiz ve Uygulama Merkezi Kurulması (MANUM),

Bakanlığa bağlı bölge teşkilatlarına teknolojilerin yaygınlaştırılması (Ulusal bilgi ağı oluşturulması),
- Arşiv Yönetim Sistemi Kurulması,
- Uydur yer istasyonu Kurulması,
- Uzman Sistemler ve Uygulama Modelleri geliştirilmesi,

VAN GÖLÜ'NDEKİ SU SEVİYESİNİN YÜKSELMESİ İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASINCA İNCELENİYOR.

Van Gölü'nde tehlikeli boyutlara varan su seviyesinin yükselmesiyle ilgili çalışmalar Van Şubemizin 5.4.1995 tarihli başvurusu ile birlikte başlatılmıştır. Konuyla ilgili bugüne kadar geçen süre içerisindeki gelişmeler aşağıdaki gibidir.

Öncelikle bu konuda yapılacak olan kalıcı ve çözüm getirici bir çalışmanın ana hatlarını belirlemek amacıyla 4 Mayıs 1995 tarihinde çeşitli kurumlardan uzmanların katılımlarıyla İnşaat Mühendisleri Odasında bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantı Afet İşleri Genel Müdürlüğünden Sayın Oktay ERGÜNAY ve Sayın Aykut İŞÇAN, DSİ Genel Müdürlüğünden Sayın Kenan BAYTAŞ, Gazi Üniversitesinden Sayın İbrahim GÜRER ve ODTÜ'den Sayın Yaşar KUTOĞLU'nun katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Odamızda temsilci İl Başkanımız Dursun YILDIZ ile Genel Sekreterimiz Namık ÇETİN yer almışlardır. Toplantı sonucunda Van gölündeki su seviyesi yükselmesinin bugüne değin çeşitli kurum, kuruluş ve üniversitelerce tek tek ele alarak incelediği ve mevcut durum, varlabilen sonuçların çeşitli bilimsel kongre ve sempozyumlarda tartışılmasına karşın somut bir görüşün beliremediği gerçeği ortaya çıkmıştır.

Odamız Van Gölü'ndeki su seviyesinin yükselmesi sorununa yönelik kısa vadede gerçekleştirilebilecek bazı önerilerin yanı sıra uzun vadede mutlaka bu konuda çalışma

yapılması ve bu çalışmanın sonuçlarına er veya geç büyük ihtiyaç duyulacağı inancını taşımaktadır. Bunun içinde; Projeyi yürütmek ve çalışmaları koordine edecek bir kuruluşa (bu IMO olabilir), Projenin finansmanına, konu ile ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşların ve üniversitelerin proje içerisinde görevlerinin tanımlanacağı aktif bir çalışmaya ihtiyaç vardır.

Bu gerçekten yola çıkılarak 16.7.1995 tarihli Yönetim Kurulu toplantımızda bu amaçla oluşturulacak çalışma grubunun koordinatörlüğü görevinin Prof.Dr. İbrahim GÜRER'ce yürütülmesi kararlaştırılmıştır. Konuyla ilgili olabilecek çeşitli kurum ve kuruluşlara başvurularak kendi yaptıkları çalışmaların, yayımlanan bildirilerin ve ilgili verilerin Odamıza iletilmesi istenmiştir. Bu bilgiler Odamızca toplandıktan sonra Sayın GÜRER'e iletilecek ve bu raporla birlikte projenin finansman sorununun çözümü konusunda girişimlere başlanacaktır.

İnşaat Mühendisleri Odası başlattığı bu çalışmayı, gerekli tüm kurumlarla ekonomik ve teknik katkılar anlamında ilişki kurarak uzun verimli bir çalışma şeklinde sürdürmeyi tasarlamaktadır. Bu çalışmanın daha sonraki aşamalarında yayın organımızdan üyelerimizin bilgilerine sunulacaktır.

DSİ 21 KENTTE İÇMESUYU PROJELE- RİNE DEVAM EDİYOR

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 21 kentte içme, kullanma ve endüstri suyu temin projelerinin planlama, proje ve inşaat çalışmalarına devam ediyor.

Nüfusu yüzbinini aşan 30 kentte, içme, kullanma ve endüstri suyu sağlanması konusunda Bakanlar Kurulu Kararları ile yetkilendirilen Devlet Su İşleri Genel Müdür-

lüğü, projelerle içme ve kullanma kapasitesini artırmayı amaçlıyor.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tamamlanan tesislerde 1994 yılı itibarıyla yıllık brüt 1.3 milyar metreküp su temin edildi. Bu rakam toplam sağlanan su miktarının yüzde 28'ini oluşturuyor.

194 yılı sonu itibarıyla DSİ tarafından yürütülen içmesuyu projeleri şunlar:

Adana, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bilecik, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, İzmit, Kahramanmaraş, Kayseri, Konya, Mardin, Tarsus, Samsun, Sivas ve Şanlıurfa.

KARAYOLLARINDAKİ İŞARET LEVHALARININ TAHRİBATI BÜYÜK MARMARA YOL AÇIYOR

Karayollarında yer alan işaret ve levhalarının her yıl yüzde 25'i tahrip ediliyor.

Trafik tanzim, tehlike, uyarı, bilgi, dilme, parketme ve otoyol levhaları oluşan 300 bini aşkın standart işaret levhalarının her yıl yaklaşık 75 adedinin çalma, çarpma, devrilme nedenlerle kullanılamaz duruma getirildiği bildirildi.

Karayolu ve otoyollardaki levhaların bilgilendirme ve duyarsızlık Karayolları Genel Müdürlüğü'nün harcama kalemini artırıyor.

Karayolları Genel Müdürlüğüne, 1994 yılında levhaların yenilenmesi ve devrilmesi amacıyla, işçilik giderleri dışı 6.7 milyar harcandı.

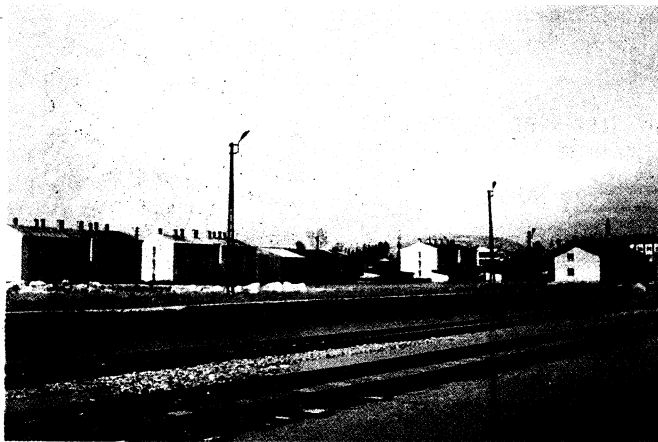
Bir yandan kazaların önlenmesine ilişkin fiziki önlemler Genel Müdürlükçe alınırken bir yandan da gerek işaret levhaları, gerek otoyol ve karayollarının kullanımı konusunda halkın bilinçlendirilmesi amaçlı tanıtıcı broşürler başta olmak üzere çeşitli eğitim çalışmaları sürdürülüyor.

BÜYÜK MELEN PROJESİNDE GELİŞ

İstanbul'un su ihtiyacını, 2005 yılına kadar karşılaması öngörülen Melen Projesi Japon OECF kredisi sağlandı, müşavir hizmetleri ihaleye çıkarıldı.

Halen ön seçimi kazanan firmaların değerlendirilmesinin yapıldığı proje için, seçilen müşavirin iş kapsamındaki üniteleri projelendirmesinden sonra, bunlar da pey-i ihale edilecektir.

VAN GÖLÜ

en sistemi içinde projelendirilmiş alı barajının ihale edilmesi için, in seçilecek müşavir tarafından bekleniyor.

ye ilişkin yapılacak tesislerin a projelerinin hazırlanmasından ımlaştırılacak alanlar kesinlik k.

ÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SİĞİ- R KONUSUNDA YASA VE YÖ- ÜKLERE AYKIRI DAVRANIYOR

yükşer Belediyesi Bayındırlık ve kanlığının uyarılarına karşın, yasa :meliklere aykırı uygulamalarını /or.

ı88 gün ve 19910 sayılı Resmi e yayımlanan sığınaklarla ilgili ek :likle, ülkede gerek belediye sınırları le gerekse bu sınırlar dışında cak özel-genel sığınakların tekniği da gerekli tesbitler yapılmış nasından görev ve yetki alanına ilik ve beldiyeler sorumlu kalmıştır.

rlık ve İskan Bakanlığı Teşkilat ve rine dair 180/209 sayılı Kanun nde Kararnamenin 12/e bendiyle, unma açısından tesis ve binalarda :nitelikte sığınak yapılacağına ilişkin tesbit etmek, bunların belediye anlarına konulmasını sağlamak ve nanın takibini yaptırmak görevi bu ğa verilmiştir.

İzmir Büyükşehir Belediyesince rlık ve İskan Bakanlığına yazılan bir Belediye sınırları içinde sığınaklarla ıulamanın İzmir Büyükşehir Belediye nin kararı uyarınca yürütüldüğü ve kamu hizmet yapıları ile özel-resmi e eğitim tesislerine sığınak yapma luluğu getirildiği, konut ve inde ise böyle bir zorunluluğun adığı ve uygulamaların bu yönde cağı belirtilerek, yönetmelik lerinin Belediyelerince uygulanması reği talep edildi.

rlık ve İskan Bakanlığına, ilgili reye, Belediye Meclislerinin Yasa ve neliklere aykırı karar alma yetkilerinin nadığı hatırlatılarak söz konusu kararının iptali istendi.

3üyükşehir Belediyesi, verdiği ce- Belediye sınırları içinde yönetmelik a yet: isinin Belediye Meclisine ait u konusunda ısrarını gösterip daha

da ileri giderek, 25.8.1988 gün ve 19910 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sıgı- naklarla ilgili ek yönetmeliğin uygulan- masının gereksizliğini ifade etti.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yasa ve Yönetmeliklere aykırı Belediye Meclis Kararı alarak buna dayalı uygulamayı sürdür- mekte ısrar eden İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ve yetkilileri için İçişleri Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulundu.

JAPONYA, DOĞAL AFETLERE KARŞI YENİDEN YAPILANIYOR

Deprem kuşağında yer alan Japonya, birbirini izleyen doğal afetlere karşı yeniden yapılanıyor.

Ocak ayında Kobe kentini yerle bir eden, Richter ölçeğiyle 7.5 şiddetindeki deprem üzerine felaketlerle mücadele hedeflerini yeniden düzenleyen Japon Hükümeti, acil kurtarma operasyonlarında Japon ordu- sunun insiyatifi ele alıp, talimata gerek kalmaksızın kendiliğinden harekete geç- mesini kararlaştırdı. Doğal afet hallerinde hemen harekete geçecek Japon Silahlı Kuvvetleri, yerel yönetimlerin taleplerine mahal olmaksızın, felaket hakkında bilgi toplamak amacıyla helikopter ve keşif uçakları kaldırabilecekler. Yerel yönetimlere de felaket hallerinde, kurtarma operas- yonlarına katılabilecek gönüllülerin listesini daima ellerinde hazır tutma mecburiyeti getirildi.

Son 30 yıldır ilk kez yeniden düzenlenen Doğal afetlerle Mücadele Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler doğrultusunda, Japon Sivil Savunma Güçleri ile yerel yönetimler, önemli felaketlerde daha yakın işbirliği halinde çalışacaklar.

Yeni düzenlemeyle deprem, sel ve tufan gibi afetlerde, devlet ve yerel yönetimlerin izleyecekleri felaket önleme, acil müdahale gerektiren olağanüstü haller ile restorasyon tedbirleri prosedürleri yeni kurallara bağlandı. Çok sayıda insanın bir arada bulunduğu binaların inşaatına ilişkin kurallar iyice sıkıştırıldı. Kobe depreminde, hükümet, olaylara geç müdahale etmesi nedeniyle eleştirilerle karşı karşıya kalmış, bölge valisinin de orduyu depremden dört saat sonra yardıma çağırması yüzünden yüzlerce kişi, acil müdahaleyle kurtarılabileceği halde ölmüştü. Devletin, Mer- kezi Şehir Planlama Konseyi, önemli fela- ketlerde, felaket bölgesinde yaşayanların kurtarılması operasyonlarının kolaylaştırılması için, kamuya açık park ve benzeri

yeşil alanların çok büyük ölçüde geniş- letilmesini istedi.

Bu konudaki tavsiye kararlarını Japon İmar Bakanı Koken Nosaka'ya sunan Konsey, Japonya'da 1993 sonu itibarıyla 6.7 metrekare olan kişi başına düşen park alanının, bu yüzyılın sonunda en az 10 metrekareye yükseltilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Merkezi Şehir Planlama Konseyi, kentlerde kişi başına düşen park alanının 21. Yüzyıl'da 20 metrekareye çıkarılabileceği görüşünde. Konsey'in tavsiye kararları, İmar Bakanlığı'nca, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, kentlerde parklar ve yeşil alanlar oluşturulmasına dair bölüme alınıp, nisan ayında başlayacak 1996-97 mali yılında bütçe harcamalarına dahil edilecek.

Merkezi Şehir Planlama Konseyi, "Tabii afetler ve diğer felaketler hallerinde krizin daha iyi kontrol edilebilmesi için, kamuya açık özel tesisler ile araçlara, şehir planlamalarında daha büyük yer verilmesi gerektiği" görüşünde.

Konsey, acil durumlar için helikopterlerin hazır tutulmasını, bunların konacakları kapalı alanların tahsis edilmesini, acil durumlar için gıda, içecek, giyim vb. gereksinim maddelerinin depolanmasını, depremden zarar görmeyecek su rezervleri oluşturulmasını ve afetler sonrası yangınların yayılmasını önlemek için bina yoğunluğunun yüksek olduğu yerler arasında yeşil kuşaklar oluşturulmasını istiyor.

Merkezi Şehir Planlama Konseyi, Japonya'daki konutların en azından yüzde 70'inin 2000 yılına kadar toplu kanalizasyon sistemine bağlanması, bu oranın 21'inci yüzyılın başlarında yüzde 90'a çıkarılması gereğine dikkat çekiyor. Konsey'e göre,

deprem hallerinde merkezi kanalizasyon sistemine yerleştirilebilecek fiber optik iletişim sistemiyle, deremin zararı izlenebilir.

Merkezileşmiş idari yetkilerin adem-i merkeziyetçiliğe dönüştürülerek, yerel valilerin elinde olan kanalizasyon inşasına izin verme yetkisi, yerel meclislere dev- redilebilecek. Merkezi yönetim, ayrıca, yerel belediye meclislerinin daha özerk olma- larını, merkezi bütçeden fazla kaynak tahsis ederek destekleyebilecek.

Bu arada, Kyoto Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Profesörü Kenzo Toki, şehirlerin altlarından, dipten gelen deprem zarar- larının önlenmesi konusundaki araştırma projesiyle, Japonya Eğitim Bakanlığı'nın 1995-96 mali yılında verdiği temel araştırma projeleri ödülünü kazandı.

Bakanlığın öncelikli alanlarda geliştirilen projelere verdiği ödülü kazanan Profesör Kenzo Toki'nin deprem zararlarını önleme projesinin en önemli özelliği, deprem zararları ile aktif fay hatlarından kaynak- lanan titreşimleri gözetleme-kontrol yöntemlerinin geliştirilmesi. Projede, deprem fay hatlarının yol açabileceği tehlikenin derecesinin değerlendirilip, yüksek frekanslı dikey titreşimli, doğrudan doğruya yeraltındaki hareketlerden kay- naklanan depremler, şehirlerdeki binaların depreme dayanıklılıklarının yeniden değeri- lemeye tabi tutulmasına da ağırlık veriliyor. Ödül kazanan bu projede, deprem hal- lerinde toplumda paniğin önlenmesi ile mal ve hizmetler dağıtımının garanti- lenmesi yolları üzerinde de duruluyor.

Siyah Beyaz Gazetesi 21.07.1995

Kobe-1995, JAPONYA

